

СТРАТЭГІЧНЫ РЭСУРС

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Што датычыцца мінеральных вод, то іх балансавыя запасы па стане на 1 студзеня 2023 года ацэнены на 246 водазаборах і радовішчах. Больш за ўсё іх здабываецца ў Гомельскай вобласці, менш за ўсё — у Віцебскай. Для захавання такога каштоўнага рэсурснага патэнцыялу, як падземныя воды, на тэрыторыі краіны на працягу ўжо 30 гадоў праводзіцца іх маніторынг. Адпаведны інфармацыйна-аналітычны цэнтр знаходзіцца на базе НПЦ па геалогіі, дзе размяшчаецца база даных «Падземныя воды Беларусі». Тут і назапашваецца ўся інфармацыя аб рэсурсным патэнцыяле прэсных і падземных вод.

Прэсная і мінеральная

Па словах Вольгі Васнэвай, падземныя воды ў Беларусі па аб'ёмах штогадовага выкарыстання шматразова пераўзыходзяць масу ўсіх разам узятых іншых, якія здабываюцца з нетраў прыродных рэсурсаў. Прыродныя ўмовы Беларусі — геамарфалогія, геалогія і клімат — спрыяюць назапашванню і аднаўленню значных рэсурсаў. Гэтаму спрыяюць і паўсюднае распаўсюджванне магутнай тоўшчы ападковых водазмяшчальных адкладанняў, вільготны клімат, спрыяльнае ўмовы інфільтрацыі атмасферных ападкаў, гідраўлічная ўзаемасувязь паверхневых і падземных вод.

Цэнтралізаванае водазабеспячэнне гарадоў, пасёлкаў гарадскога тыпу і сельскіх населеных пунктаў у краіне грунтуецца ў асноўным на выкарыстанні прэсных падземных вод. Наша краіна валодае досыць вялікімі запасамі. У Беларусі разведана і эксплуатаецца 13 ваданосных гарызонтаў і комплексаў. З гідрадынамічнага пункту гледжання гэта безнапорныя, або грунтавыя, а таксама напорныя падземныя воды. З гідрамічнага — прэсная падземная вада, гэта мінералізацыя менш за 1 грам на кубічны дэцыметр (КД) і мінеральная з мінералізацыяй ад аднаго да 35 грамаў на КД. Натуральныя рэсурсы прэсных падземных вод у цэлым па краіне вызначаны ў 43,6 мільёна кубічных метраў у суткі. «Прагнозна-эксплуатацыйныя рэсурсы прэсных падземных вод ацэньваюцца ў 49,6 мільёна кубічных метраў у суткі. З гэтых лічбаў можна зрабіць выснову, што наша краіна валодае досыць вялікай колькасцю прэсных падземных вод», — падкрэсліла намеснік дырэктара.

Паводле яе слоў, дзяржаўным балансам запасаў прэсных падземных вод на 1 студзеня 2023 года ўлічана 1322 водазаборы радовішчаў, уключаючы групавыя водазаборы, ведамасныя і адзінкавыя свідравіны. Тут балансавыя запасы прэсных падземных вод па суме катэгорый А + В + С1 складаюць каля 6,3 мільёна кубічных

метраў у суткі, у тым ліку па катэгорыях А + В — 5,7 мільёна кубічных метраў у суткі.

Калі Мінск будзе забяспечвацца

з падземных крыніц?

Як заявіў **начальнік упраўлення камунальнай гаспадаркі і энергетыкі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Дзмітрый ГАЙДУК**, асноўным мэтавым

паказчыкам эфектыўнасці рэалізацыі дзяржпраграмы «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе», якая рэалізуецца ў бягучай пяцігодцы, з'яўляецца забяспечанасць спажыўцоў водаабеспячэннем пітной якасці. «Да канца 2025 года мы павінны дасягнуць гэты паказчык да 100 %, а па выніках 2023 года ён складае 98,1 %. Штогод ажыццяўляецца павышэнне ўзроўню забяспечанасці насельніцтва цэнтралізаванымі сістэмамі водаабеспячэння і водаадвядзення, што таксама ўплывае на якасць вады. Гэты паказчык за 2023 год у нас знаходзіцца на ўзроўні 92,3 %».

Паводле яго слоў, у рамках дзяржпраграмы таксама выконваецца будаўніцтва станцый абезжалезвання. «За восем гадоў пабудавана і ўведзена ў эксплуатацыю 1225 станцый абезжалезвання. У гэтай пяцігодцы плануем увесці парадку 800 станцый. Адставанні ў графіку не назіраецца, але ёсць невялікае пытанне з Магілёўскай вобласцю, паколькі там аб'ём неабходных да выканання работ значны», — падкрэсліў начальнік упраўлення.

Таксама праводзіцца работы па перападключэнні населеных пунктаў, у 2023 годзе работы правялі ў 17. Калі якасць вады ў населеных пунктах усё ж пагаршаецца, то праводзіцца будаўніцтва водазаборных свідравін. На 2025 год запланавана забеспячэнне спажыўцоў Мінска пітной вадой з падземных крыніц. На сёння гэты паказчык складае 65,6 %, а да канца 2025 года павінны выйсці на 100 %. На дадзены момант архітэктурны праект атрымаў станоўчае заключэнне дзяржаўнай экалагічнай экспертызы і дзяржбудэкспертызы. Ужо часткова праведзены водаправоды, устаноўлены вадаводы, выконваюцца і іншыя работы.

Неад'ёмнай часткай водаабеспячэння з'яўляецца водаадвядзенне. Гэта адно з найважнейшых пытанняў, паколькі сцёкавыя воды сапраўды ўплываюць на навакольнае асяроддзе. «У цэлым у нас на пяцігодку запланавана рэалізацыя 70 рэканструкцый такіх аб'ектаў. Цяпер уведзена ў эксплуатацыю 32», — звярнуў увагу начальнік упраўлення.

даступных тэхнічных метадаў. Акрамя таго, удасканалваецца сістэма збірання экалагічнага падатку, калі забруджвальнік плаціць не за аб'ём сцёкавых вод, а за ўтрыманне ў іх забруджвальных рэчываў.

На аснове даных водакарыстання ў рамках мэт устойлівага развіцця Беларусі распрацавана і зацверджана метадыка, па якой ацэньваецца такі паказчык

ні водных рэсурсаў краіны ў прыродным, натуральным стане, а таксама прадукцыйнасці іх забруджвання і знясілення на дзяржаўным узроўні вызначаны асноўныя кірункі, якія патрабуюць асаблівай увагі з улікам нарастаючай антрапагеннай нагрукі. Такім чынам, адбываецца пільны адбор кірункаў навуковых даследаванняў і, як вынік, — прыняцце новых або карэкціроўка дзейных нарматыўных прававых актаў.

Антрапагенны ўплыў пад кантролем

Як адзначыла **вядучы інжынер службы экалагічнай інфармацыі Белгідрамета Паліна ПАЛЬЧЭХ**, асноўнымі задачамі маніторынгу паверхневых вод з'яўляюцца правядзенне рэгулярных назіранняў, ацэнка і прагноз якасці вады.

Маніторынг паверхневых вод на тэрыторыі краіны праводзіцца на пунктах назіранняў дзяржаўнай сеткі назіранняў за станам паверхневых вод у басейнах рэк Заходняя Дзвіна, Нёман, Заходні Буг, Дняпр і Прыпяць.

Арганізуюцца пункты назіранняў у месцах размяшчэння прамысловых цэнтраў, населеных пунктаў і асобных буйных прамысловых аб'ектаў. А таксама ў зонах, найбольш важных у рыбагаспадарчым, рэкрэацыйным і прыродаахоўным дачыненні, у тым ліку на асабліва ахоўных прыродных тэрыторыях, у раёне дзяржаўнай мяжы нашай краіны і на фонавых участках вадасцёкаў.

Адным з асноўных прынцыпаў аховы і выкарыстання вод вызначана паляпшэнне

экалагічнага стану паверхневых водных аб'ектаў і іх частак. Вынікі назіранняў за мінулы год сведчаць, што ў асноўным стан паверхневых вод характарызуецца як добры.

Інфармацыя аб прысвоеным класе экалагічнага стану (статусу) павярхоўным водным аб'ектам адлюстроўваецца ў дзяржаўным водным кадастры і размяшчаецца на афіцыйным сайце Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

Назапашаныя даныя дазваляюць прасачыць дынаміку змены забруджвальных рэчываў у вадзе. Многія гады асноўнымі кампанентамі, якія вызначалі якасць паверхневых вод краіны, застаюцца біягенныя рэчывы (гэта амоній-іён, нітрыт-іён, фасфат-іён і фосфар агульны), радзей фіксуюцца залішнія канцэнтрацыі арганічных рэчываў і металаў. Аналіз шматгадовых даных сведчыць аб тым, што да антрапагеннага ўплыву ў найбольшай ступені схільныя водныя аб'екты ў басейнах рэк Заходні Буг, Дняпр і Прыпяць.

Для паляпшэння стану паверхневых водных аб'ектаў і зніжэння ўтрымання забруджвальных рэчываў распрацоўваюцца праграмы і мерапрыемствы па іх ахове, у тым ліку планы кіравання рачнымі басейнамі. Як адзначыла Паліна Пальчэх, сістэма маніторынгу паверхневых вод дазваляе своечасова выяўляць і прадукцыйнае негатыўныя працэсы і іх наступствы, а таксама вызначаць эфектыўнасць мерапрыемстваў, якія накіраваны на рэчываальнае выкарыстанне і ахову паверхневых вод.

Сяргей КУРКАЧ.

Водны стрэс не перавышае пяць працэнтаў

Як расказала **начальнік аддзела паверхневых вод РУП «Цэнтральны навукова-даследчы інстытут комплекснага выкарыстання водных рэсурсаў» Алена ГРОМАДСКАЯ**, скідванне сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе ў мінулым годзе нязначна павялічылася. Спецыяліст адзначыла, што больш за 80 % з іх складае скідванне ў паверхневых водных аб'екты. Гэты паказчык імкнецца да нуля шляхам будаўніцтва новых і мадэрнізацыі дзейных ачышчальных збудаванняў, а таксама ўкаранення новых

выкарыстання паверхневых вод, як водны стрэс. «Гэты паказчык дазваляе ацаніць інтэнсіўнасць выкарыстання запасаў прэснай вады. Разлік гэтага паказчыка штогод ажыццяўляецца Мінпрыроды на аснове даных дзяржаўнага воднага кадастру, згодна з якімі за перыяд 2012—2022 гадоў паказчык воднага стрэсу для водных аб'ектаў паўднёвай часткі Беларусі — Беларускага Палесся і басейнаў рэк Прыпяць, Заходні Буг — найбольшы ў параўнанні з іншымі рэгіёнамі, але не перавышае 5 %», — дадала начальнік аддзела.

Яна адзначыла, што з улікам задачы па захаван-

ATLANT
ТАЛАНТЛИВАЯ ТЕХНИКА

УТИЛИЗАЦИЯ
БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ ATLANT

Услуга для физических лиц бесплатная.
Выплаты за технику не производятся.

ПРИСОЕДИНЯЙТЕСЬ К СОЗДАНИЮ БЕЗОПАСНОЙ И ЭКОЛОГИЧНОЙ ПЛАНЕТЫ!

Сервисный центр компании ATLANT предоставляет профессиональные услуги по сбору и обращению с устаревшей техникой в г. Минске и Минском районе.

Для оказания услуги «Утилизация бытовой техники ATLANT» достаточно связаться с нами по указанным ниже телефонам и согласовать удобное время визита наших специалистов. **Вывоз осуществляется с понедельника по пятницу с 08:30 до 16:30.**

Доставить технику для бесплатной утилизации вы также можете самостоятельно с понедельника по пятницу по адресу: г. Минск, ул. Тимирязева, 15, с 08:30 до 17:00.

Воспользовавшись услугой «Утилизация бытовой техники ATLANT», вы помогаете сохранить природу для будущих поколений.

Фирменный сервис ЗАО «АТЛАНТ»
г. Минск, ул. Тимирязева, 15

Прием заявок: 08:00 - 17:00 (пн-пт)
Выезд на ремонт: 09:00 - 20:00 (пн-пт)
ЗАО «АТЛАНТ», УНП 100010198

Контакт-центр.
Оформление заказа на ремонт:

☎ 8 (017) 218-64-40 ☎ +375 33 375-64-40
☎ +375 29 375-64-40 ☎ +375 33 375-64-40

Сообщения в Viber